ſibi eſt maior vertibilitas et poſſibilitas
ad vertendū ſe quo voluerit.ergo ſeqˀtur
ꝙ liberū arbitriū fuit magis vertibile et
citius in natura que tm̄ eſt ſpūalis ꝙꝫ in
natura que ē corꝑalis et ſpūalis inſimul
qꝛ iſta natura appropinquat totaliter na
ture pure corꝑali:q̄ eſt totaliter inuertibil'
de ſe.qꝛ habet eā in ſe.et alia multum di/
ſtat. Ergo cū malū reperiatᷣ de directo in
natura minꝰ vertibili.et q̄ appropinquat
totaliter nature inuertibili.videtᷣ ꝙ ꝑmo
ipm malū fuerit in natura magis vertibi
li. Ergo videtᷣ ꝙ corruptio ꝑmo fuit i na
tura pure ſpūali:q̄ habet liberꝝ arbitrium
magis vertibile.ꝙꝫ in natura corꝑali ꝛ ſpi
rituali inſimul.q̄ habet liberꝝ arbitriū mi
nus vertibile. Et qꝛ corruptio liberi arbi
triȷ minꝰ vertibilis habuit originē a cor/
ruptione liberi arbitriȷ magis vertibilis.
nō tñ de neceſſitate ſed volūtarie.qꝛ libe/
rū arbitriū nō pōt corrūpi niſi volūtarie
et ſponte.ſed tñ pōt inſtigari et induci et
ꝑſuaderi ad corruptionē et ad malū ꝑ ali
ud et tentari.ergo videtᷣ ꝙ liberꝝ arbitriū
ſupreme nature angelice tentauit:inſti/
gauit et induxit liberum arbitriū medie
nature ad malū et ad corruptionē.ꝛ hoc
ꝑ inuidiā et maliciam.¶ Preterea natura
humana eſt media inter naturā pure cor/
poralem et pure ſpūalē.et ex iſtis tribꝰ cō
ſtat vniuerſum tanꝙꝫ vnū tm̄.ſed cū na/
tura humana ſtans in medio duaꝝ natu
raꝝ fuit facta bona.videtᷣ ꝙ nō fuit facta
corrupta:niſi traheretᷣ ad malū et ad cor/
ruptionē ꝑ vnā vel ꝑ aliā.ſed non potuit
trahi ad malum ꝑmo:nec inſtigari ꝑmo
ꝑ naturā pure corꝑalem:cum illa natura
nunꝙꝫ fuit corrupta:ſed ſemꝑ fuit bona.
ġ videtᷣ ꝙ malicia et corruptio fuit ꝑmo
in natura pure ſpūali.ꝛ illa corrupta tra/
hit aliā ad corruptionē.¶ Itē etiā qꝛ vide
mus ꝙ qñ totū corpꝰ eſt ſanū:vel totū re
gnum vniuerſi:ꝙ niſi corruptio fiat i ꝑn
cipali:ꝙ nō fit in minꝰ ꝑncipali.ſed cum
tria ſint mēbra in vniuerſo.ſcꝫ tres natu/
re.ꝛ cū natura ſpūalis ſit maiꝰ et ꝑncipa
lius mēbrū:videtᷣ ꝙ corruptio nō potuit
eſſe in aliȷs mēbris niſi ꝑmo fuerit i illo.
ſed cū corruptio repiatᷣ in mēbro:non tñ
ꝑncipali/videtᷣ ꝙ ꝑmo fuit in magꝭ ꝑnci
pali. Et ſic ꝑ iſtas rōnes poſſumꝰ ꝓbabi
liter dicere:ꝙ lapſus et corruptio ſeu ma/
lū ꝑmo fuerit in natura angelica ꝙꝫ in hu
mana:et ꝙ in illa incepit malū. Et ꝑ con
ſequēs natura angelica ꝑus fuit inimica
dei ꝯtra deū ꝙꝫ humana. Et ſic habemꝰ
duas naturas in vniuerſo:lapſas et cor/
ruptas ꝛ ꝑditas. Sed nō ē neceſſe ꝙ ſi la/
pſus fuerit in natura angelica:ꝙ fuerit in
tota natura angelica:ſicut eſt de huma/
na.qꝛ vnꝰ angelus nō deſcēdit ab alio.ſꝫ
quilibet fuit creatus ꝑ ſe:ꝙꝫuis oēs inſi/
mul fuerūt creati. Et ſic habemꝰ originē
mali et corruptiōis in natura homis:ſed
nōdum habemꝰ originē mali et corrupti
onis in natura angelica.

De origine corruptiōis ꝛ malicie i na
tura ſpūali ſeu angelica:ꝛ de aliȷs que ꝑti
nent ad hoc. Titulus.ccxliȷ.

Q[q]Voniaꝫ autē ꝓbabiliter oſtēſum ē corrupti
onē et lapſum fuiſſe in natura
angelica.ideo videamus quō intrauit ibi
malū et corruptio:cū eſſet bona et ꝑfecta
in ſuo ſtatu:et nihil deficeret ei ꝑ ſtatu in
quo creata fuerat. Vñ iſta natura nō po/
tuit induci nec inſtigari ad malū ꝑ aliam
naturaꝫ.quia nō erat alia natura niſi na/
tura diuina q̄ creauit oīa bona.ergo iſta
peccauit ſine aliq̄ inſtigatione:nec indu/
ctione ꝑ aliquā aliā naturā. Attamē ſicut
in humana natura malū ꝑmo incepat in
muliere.deinde venit ad viruꝫ.ita potuit
eſſe in natura angelica vt ꝑmū malū in/
ciperet in vno angelo.deinde veniret ad
alios cū eſſent eiuſdē nature.licꝫ nō eiuſ/
dē excellētie:nec gradus vt iā ꝓbatuꝫ eſt. Ti. cc/
ita ꝙ origo mali ꝑmo fuit i vno angelo.i xx.&c.
aliȷs aūt incepit poſt.ꝛ idō inqˀramꝰ quō
potuit hoc fieri. Vnō in hūana natura q̄
cecidit ꝑ inſtigatiōem alterius:ꝑmo fuit
malū in ꝑte minꝰ forti:minꝰ digna et mi
nus ꝑfecta:et deinde de ꝑte minꝰ forti ve
nit ad ꝑteꝫ fortiorē.ꝛ hoc rōnabiliter fuit
factū.qꝛ ꝑmo debet tentari et inſtigari et
induci ꝑs debilior ꝙꝫ fortior.ꝛ iſta eſt ars
recte tentandi. Ideo in humana natura
ꝯueniēter incepit malū in ꝑte minꝰ forti.
ſcꝫ i muliere.et vltimo venit ad ꝑtē forti/

orē.ſ.ad virū. Sed ī angelica natura vi/
det̄ ꝙ ꝑ oppoſitū intrauerit malū.ſ.pͥmo
ꝑ partē fortiorē: et deinde ad ꝑtes min⁹
dignas.q2 illa natura cecidit ꝑ ſe nō inſti
gata ab aliq̄ alio exteriori nec inducta:ſ3
Occaſio ruine luciferi. ꝓprio motu. Ergo ſeq̄tur ꝙ illa ꝑs pͥmo
cecidit ſeu lapſa eſt: vel in ea īcepit pͥmo
malum in q̄ fuit maior occaſio ruendi et
cadendi ꝓprio motu: ſed in angelo ī quo
erat liberꝝ arbitrium magꝭ purū: altū ⁊ di
gnum: et voluntas altior et dignior ⁊ no
bilior: et in q̄ erat pulchritudo maior: ma
ior erat occaſio ſupbiendi: ruendi ⁊ cadē/
di q̄ȝ in aliȷs. q2 in illo debebat eſſe maior
vertibilitas et flexibilitas liberi arbitriȷ.
et maior actiuitas et natura dn̄andi ꝑ ſe:
et maior occaſio ſequēdi ſuā voluntatē ꝓ/
priam. ergo videt̄ ꝙ in illo angelo q̄ erat
maior in tota natura angelica et dignior
creatus incepit malū. et ille fuit pͥmo ma
lus originaliter. et deinde deſcēdit maluȝ
in om̄es alios ab eo: q̄ poſt illū mali fue/
runt adherendo ꝑ liberꝝ arbitriuȝ maiori
angelo malo. Sic vir fuit factus malus
adherendo mulieri iā male. Sic ḡ pͥmus
angelus ſeu maior ſuꝑ omēs in natura an
gelica. et pͥma mulier in natura humana
ſilr̄ ſe videt̄ hr̄e quo ad origineȝ mali. ſed
aliȷ angeli q̄ facti ſunt mali. et pͥm⁹ vir: ſi/
militer ſe vident̄ hr̄e quo ad receptionem
mali et ↄſenſum. q2 adherendo facti ſunt
mali in ↄſentiendo. ſ. ꝑ ꝓpriā voluntateȝ:
tn̄ nō coacti. Ecce igit̄ originē mali ⁊ cor
ruptionis. Primo maxim⁹ angeloꝝ fuit
malus: et in voluntate ſua fuit pͥmū ma
lum: et ille infecit alios angelos qui facti
ſunt mali. q2 ↄſenſerūt ei⁹ ⁊ deinde ꝑ natu
ram angelicā: ſeu ꝑ aliquē de natura ange
lica q̄ erat malus: fuit pͥma mulier tenta/
ta: inducta ⁊ inſtigata ad corruptioneȝ ⁊
malū. ⁊ deinde mulier pͥmo corrupta in/
ſtigauit ⁊ induxit viꝝ ad ſuū maluȝ et ad
ſuā corruptōeȝ. deīde a pͥmo viro ⁊ a pͥa
mlꝉiere deriuatū ē malū ī oēs filios coꝝ.

Qualiter angelus q̄ pͥmo fuit factus
malus fuerit: et oēs ſibi ↄſentientes.

Titulus .ccxliiȷ.

Et q2 origo mali fuit in pͥmo et
ſupremo angelo videndū eſt q̄li
ter incepit ⁊ intrauit malū in ip̄o ⁊ corru/
ptio: et tunc habebim⁹ cōpletā originem
corruptionis et mali. Vn̄ q2 angeli fue/
runt oēs creati in ſtatu merēdi vt lucra/
rent̄ ⁊ mererent̄ ꝑ modū victorie ſtatum
cōpletū: q̄ eſt ſtatus glͥe et corone. ⁊ cum
angeli eo q2 ſunt pure ſp̄uales habebant
liberum arbitriū ſubito vertibile: eo q2 ē
valde actiuū de ſe. et ideo totū meritū: to/
tum lucrū: totū q̄cq̄d poterāt facere: ma
gis ꝑ pͥmo ſtatu erat vt ſtarent et figerent
ſeip̄os in illo ſtatu bono in q̄ creati erant
et nō mouerent ſe ab illo ſtatu bono nec
mutarent̄. vn̄ poterant ſtare et ſe mutare
ſi vellent. Nō ne eſt ita de hoīe. q2 in hoīe
nō erat liberꝝ arbitrium vertibile ita ſubi
to. ideo maius opus qđ poſſet hō facere
nō erat in illo ſtatu ſtare in quo creat⁹ eſt.
ſed maius opus qđ poſſet facere: eſt obe/
dire et facere obedientiā. Et ideo angeli ſi
ſtetiſſent poſt vnum momētum poſt cre/
ationem in illo ſtatu. q2 hoc feciſſent pro/
prio et libero arbitrio. ſtatim in eodē mo/
mento aſcēdiſſent ad ſtatū glͥe: et fuiſſent
in eternum firmati et ↄfirmati et corona/
ti ſm̄ gradus ſuos: et coniuncti cum deo
Vn̄ pͥmo ꝙ fuerūt ſtatim inceperunt vel/
le et amare aliq̄d ꝑ ꝓpriam voluntateȝ. ⁊
q2 quilibet debebat pͥmo velle et amare
deū ⁊ nō ſeip̄m: nec ꝓpriam voluntatē. cū
cognoſceret ſe creatū fuiſſe de nihilo et a
deo: et accepiſſe ſe oīa a deo/ et q2 ad hoc
creati erāt: et attēdere debebāt. et talꝭ erat
ſtatus coꝝ. iō illi q̄ pͥmo verterūt ſuū vel/
le et amare ad ſeip̄os et nō ad deū: deuia/
uerūt et errauerūt et peccauerūt: ⁊ habue
runt pͥmū velle et pͥmū amare inordina/
tū. q2 ſolus de⁹ eſt pͥmo amādus: vt iā ꝓ
batū eſt ſupra. et nulla creatura eſt primo
amanda. Et iō pͥmus angelus ⁊ ſuꝑior ī/
ter oēs. q2 habebat naturā magꝭ excellen/
tem ſuꝑ oēs. et poſt deū erat creatura di/
gnior ⁊ melior et pulchrior et altior. et iō
excitat⁹ ↄſideratiōe ſue pulchritudinis ⁊
altitudinis. pͥmo voluit et dilexit ſeip̄m
et ſuū priuatū bonū. et ſic totaliter ſepa/
rauit ſe a deo ꝑ ſuā voluntatē: et nūq̄ȝ di/
lexit deū. et mutauit ſeip̄m a ſtatu primo
in q̄ de⁹ creauerat ip̄m. q2 habuit totū ſu
um velle et totū ſuū amare inordinatuȝ:
iniuſtū: ꝑuerſum et ↄtrariū deo: vn̄ ī hoc

conſtituit ſeip̄m ſibi primũ ꝓncipiũ ⁊ ꝓ/
mum bonũ et deũ. et ideo ſtatim fuit ini/
micus dei et ꝯtrarius deo ꝑ ꝓpriã volun
tatem. Et quia habuit velle inordinatũ:
ſtatim cupiuit ꝓprium honorem: ⁊ pro/
priam et priuatã excellentiã inordinate: ⁊
voluit om̄ibus alijs dn̄ari: et eſſe p̄latus
ꝓpria auctoritate et ſine meritis. quã p̄la/
turam ſupra om̄es alios habuiſſet: ſi nõ
peccaſſet. q2 ſua natura ad hoc erat apta
et ordinata: vt ſi ꝓmo dilexiſſet deũ: q̇ pri
mo diligẽdus erat. ⁊ nõ ſeip̄m: q̇ ꝓmo di
ligendus nõ erat: ſed ſecundario ⁊ in ſecũ
do loco: ꝯſtitutus fuiſſet in eternũ p̄latꝰ:
habens dominiũ ſuꝑ oẽs angelos: ⁊ oẽs
eſſent ſub eo. Et q2 prius dilexit ſeip̄z to/
taliter q̄ deũ. delectatus eſt ꝓmo ĩ ſeipſo
⁊ in ſua pulchritudine q̄ in deo. Et cum
eſſet creatura de nihilo facta: q̄uis excel
lentiſſima: tamẽ nõ creator erat ſed crea/
tura. ideo in h̄ fecit ſummã iniuriã ⁊ iniu
ſticiã et offenſam creatori ſuo. q2 qđ ſoli
ſuo creatori debebat̃ dedit ſibiipſi: ⁊ in h̄
conſtituit ſeip̄m tanq̄ deum et ꝓmũ: ⁊ p̄/
poſuit creaturã creatori. et violauit ⁊ de/
ſtruxit totum ordinẽ dilectiõis et volun/
tatis in ſeip̄o. Et q2 amor cõuertit aman
tem in rem ꝓmo amatã ⁊ in dominio eiꝰ.
ideo ip̄e ꝓmus angelus totus ⁊ totaliter
ꝯuerſum eſt in ſeip̄m et in ſuam volunta/
tem. et ideo ſtatim habuit ꝓpriam volun
tatem et priuatã: ſeparatã totaliter a vo/
luntate creatoris. ita q̄ ſemꝑ ſequit̃ ſuã
voluntatem et nullam aliã. et quicq̇d vult
ſemꝑ vult ꝓpria auctoritate ⁊ voluntate.
et ꝑ ꝯſequens nulli alteri voluntati vult
eſſe ſubditus. Et ideo cõſtituit ſeip̄m re/
gem: et facit ſeip̄m ſuum regnum ⁊ impe
rium et ſuum dominiũ. cõtra regnũ ⁊ im
perium et dominiũ dei. Et q2 angelꝰ eſt   *Angeli ſũt ĩuer tibiles*
ſimplex. poſtq̄ primo elegit ⁊ dilexit ali/
quid: habet immutabilitatem in illo: vt
non poſſit nec velit aliud eligere nec ama
re. ideo ſtatim primus angelus fuit firma
tus et obſtinatus in ſua ꝓpria voluntate
inordinata: vt in eternum nõ poſſit aliud
velle: niſi ſuam ꝓpriam voluntatem. et ꝑ
conſequens habet odio quicq̇d eſt cõtra
ſuam voluntatem. et ideo habet ſumme
odio deum creatorem ſuũ et ſuã volunta

tem. et ideo repugnat q̄ntũ pōt ꝯtra dei
voluntatem. Et ſic facta eſt de nouo vna
voluntas mala: et ꝓma voluntas mala q̄
nõ erat. Et ideo fuerunt ſtatim due volũ
tates prime ꝯtrarie totaliter inter ſe. ſ. vo
luntas dei eterna ſumme bona ⁊ ꝓmo bo
na. et volũtas primi angeli noua. et valde
mala ⁊ primo mala. quã voluntatẽ ip̄e/
met angelus fecit malã: quã deꝰ fecit bo/
nam. Et ideo q2 ip̄emet fecit ſuã volũta/
tem malã. q2 hoc fuit ſuum primũ opus.   *Diabo/lus pugñ ꝓ ſua vo/luntate.*
ideo vult totis viribus ſuis defendere et
ſuſtinere illam et pugnare ꝓ illa. Attamẽ
ipſa voluntas mala ꝓma quia eſt creata:
ſemꝑ eſt ſub ptãte ⁊ manu ꝓme volunta/
tis bone increate ⁊ ſub dei volũtate: Ec/
ce primũ bellũ: prima pugna: ꝓma inimi
cicia inter voluntates. Quia ergo iſte due
voluntates ſunt ꝓme. ideo ad iſtas duas
habent reduci oẽs alie volũtates. q2 ois
bona volũtas reducit̃ ⁊ ꝯiungit̃ cum vo
luntate dei: et fit vna volũtas cum illa. et
om̄is mala volũtas reducit̃ ad volũtatẽ
primi angeli mali: et ꝯiungit̃ cum ea: ⁊ fit
vna voluntas cum illa. Et ideo om̄s alij
angeli q̇ primo ꝯſenſerũt ⁊ adheſerunt et
cõiunxerunt ſe voluntati male primi an/   *Om̄es mali an/geli ſunt vnĩꝰ vo/lũtatis.*
geli: et cõplacuerunt in ea. facti ſunt vnũ
cũ eo: et nõ poſſunt velle niſi qđ ip̄e vult.
et ideo eſt caput: et iſti ſunt membra eius
Et factus eſt vnꝰ chorus malus ex ipis.
et vnus exercitus malus vnitꝰ in vno ſen
ſu. in vna voluntate: in tãta vnitate: q̄ nõ
poteſt eſſe maior et fortior ad ſuſtinendũ
defendendum: pugnãdũ ꝓ volũtate ma/
la primi angeli capitanei: et ad totaliter
cõplendam illam cõtra voluntatẽ dei bo
nam. Et ſimiliter om̄es illi angeli qui ad
heſerunt et ſe cõiunxerunt prime volun/
tati dei ⁊ cõplacuerunt in ea. facti ſũt vnũ
totaliter cũ deo. ⁊ nõ pñt velle niſi qđ deꝰ
vult. et factus eſt alius exercitus bonus:
et alius chorus in vno ꝯſenſu: in vna vo/
luntate: ⁊ in tanta vnitate: que nõ pōt eſſe
fortior ad pugnãdũ ꝓ volũtate dei: et ad
totaliter cõplendam illam contra volun/
tatẽ primi angeli ⁊ ſuoꝝ angeloꝝ. Sed i
iſto exercitu bonoꝝ angeloꝝ: nõ eſt illud
caput quod debebat eſſe. q̄a creator non
eſt caput alicuiꝰ corꝑis: nec alicuiꝰ exer/

citus.qꝛ caput eſt pꝛ:et creatoꝛ eſt totū.⁊ ideo qꝛ caput debet eſſe creatura ſicut mēbꝛa.deficit ibi caput qđ ſit creatura. qꝛ ille maximꝰ angelus debebat eſſe caput:⁊ ipſe ꝑdidit illū locū. Ideo cōuenit ꝙ deꝰ faciat vnū caput de nouo:qđ ſit caput bonoꝛū angeloꝛū.et ideo notemꝰ de iſto capite quale erit.quia opoꝛtet ꝙ de nouo fiat.et hinc notemꝰ reparationē ⁊ reſtaurationem faciendaꝫ.ſed iam facta eſt: et iſta tractabunť ſuo loco dei auxilio. Ecce q̄liter primus angelus factꝰ eſt malus.⁊ omnes ei conſentientes.

De magnitudine malicie et coꝛruptionis primi angeli.

Titulus.ccxliiij.

QUoniā auteꝫ natura angelica ſeu ſpiritualis eſt lapſa ⁊ coꝛrupta ī ꝓmo ⁊ in ſupmo ſpū ſeu angelo:⁊ ī alijs ei adherētibꝫ et cōſentiētibꝫ.iđ ſicut in natura hoīs ꝯſideramꝰ duos ſtatꝰ.ſ. bonū ⁊ malū.ita ſiľr debemꝰ ꝯſiderare ī natura ſpūali duos ſtatꝰ.ſ.integrū et lapſuꝫ:⁊ cōparare eos inter ſe. Vñ ſunt ꝯtrarij ⁊ oppoſiti:ſicut vinū et acetū. Et qꝛ res q̄ coꝛrūpiť mutať in ꝯtrariū ſue nature deuenit ad tantū graduꝫ malicie:q̄ntus erat gradus bonitatis in q̄ erat vel venire poterat.et quanto res q̄ ꝑuertiť erat melioꝛ et altioꝛ in natura:tanto efficiť peioꝛ ⁊ inferioꝛ et malignioꝛ. Vñ de q̄nto vinum eſt meliꝰ:de tanto q̄ñ fit acetū:acetū tale eſt foꝛtius.et peioꝛ eſt coꝛruptio regis q̄ꝫ minimi de regno.ideo qꝛ primꝰ angelꝰ erat ſummus ī tota natura angelica:⁊ maioꝛes et dignioꝛ et melioꝛ poſt deuꝫ. ſequiť ꝙ ſua malicia ⁊ ſua coꝛruptio aſcēdūt ad tantū gradū malicie:q̄nta erat nobilitas in qua creatꝰ erat:vel ad quā venire poterat.⁊ factus eſt ita infimus et vilis inter oīes creaturas.ſicut erat altꝰ et nobilis in dignitate:et hoc ꝑ voluntatē ꝓpriam. Vñ in ſua volūtate ē malicia ⁊ coꝛruptio tota ⁊ ꝑuerſitas.qꝛ inoꝛdinate amando volendo et eligēdo factus eſt malꝰ et coꝛruptus. Et tota bonitas et pulchꝛitudo bonitatis in amando:cōſiſtit in volendo et eligendo oꝛdinate.ſ.illud qđ eſt amandum:eligendū ⁊ volendū. Et ipſe ꝓmus angelus nunq̄ꝫ amauit deū.et iđ qꝛ ſua voluntas erat maioꝛ:altioꝛ et pulchꝛioꝛ ſuꝑ oīes volūtates creatas.facta eſt tūc mala:tam turpis et infima:q̄ꝫ in oībꝫ alijs creaturis inſimul.ſi coꝛrūperenť nō eſſet tanta malicia:nec vituperiū:nec turpitudo. Et qꝛ ipſe amauit totaliter ſuam ꝓpriam voluntatē:in q̄ eſt maxima malicia.et vult illā implere quantū pōt.iđ nō amat niſi malū et ſummā maliciaꝫ ⁊ turpitudinē.et laboꝛat totis viribꝫ vt malū creſcat ⁊ multipliceť:et bonū deſtruať.⁊ hꝫ odio oēm bonitatē ꝯtrariā ſue volūtati. Et ſic ꝓpria volūtas facta ē radix:fons ⁊ oꝛigo oīm maloꝝ. Et qꝛ hꝫ intellectū altiſſimū in cognoſcēdo et valde ſubtilē ſuꝑ oīes creaturas poſt deū.iđo qꝛ volūtas dñať intellectui:et vtiť eo ad illa q̄ vult ideo cōuertit totū intellectū ſuū:et totā voluntatem ſuā ad faciendū mala:ad inueniendū oīes artes faciendi oīa mala:ad deceptiones:ad cautelas et ad ꝑſuaſiones falſas et tentationes ⁊ ad nocendū:⁊ factus eſt ſummꝰ deceptoꝛ:ſumme cauteloſus:ſumme fraudulētus et doloſus ⁊ ſummꝰ mendax:et inuētoꝛ oīm mēdacioꝝ. Et iđ q̄cq̄d habebat ꝯuertit in malū:⁊ nihil remanſit de bonitate ꝓoꝛi. Et qꝛ ſua ꝓpria volūtas ē ligata:firmata:obſtinata ⁊ coniūcta inſepabiľr cū ſeipā:cū ſua ꝓpria malicia ꝑ amoꝛē.iđ nō pt videre nec cogſcere ſeipm:nec ſuū malū qđ fecit.qꝛ intellectus ē totaliť excecatꝰ ꝑ ꝓpriā voluntatē:vt nō poſſit iudicare de ſua malicia.qꝛ amoꝛ ſue malicie excecat ipm:et iđ nō pōt dolere nec penitere đ pctō ſuo:nec de ſuo malo volūtario qđ fecit. Et iđ ſꝑ murmurat ꝯ deū:dū aliq̄d hꝫ ꝯtra ſuā volūtatē:qđ eſt ei multū triſtabile. Ecce magnitudinē ſue malicie et coꝛruptiōis:q̄ vix cogitari poſſet. Et ſic ex hoc apparet ꝙ ipſe angelus ꝓmꝰ ē factꝰ ꝑ ſe ꝓnceps et caput angeloꝝ maloꝝ:et ꝓnceps oīm maloꝝ et oīm vitioꝝ et tenebraꝝ:et oīs iniq̄tatis eſt inuētoꝛ ꝓmus.

Malicia diaboli nō poſſꝫ eē maioꝛ.

Diabolus laboꝛat vt malum creſcat

Diabolus ꝯuertit totuꝫ ſuū itellectū ad malum.

Diabolꝰ nō pt cogſcere ſuā maliciam

De duplici malo ī angelo.ſ.voluntario et inuoluntario.

Titulus.ccxlv.

ET qꝛ nō ſunt niſi duo mala.ſ.voluntariū ⁊ inuolūtariū.ſ.malum

culpe et malũ pene. ⁊ ꝑmũ malũ facit vo/
luntas ꝑ ſeipam: qđ placet ſibi ⁊ cõplacet
in eo. q꞉ ē voluntariũ. ſed ſcđm malũ facit
de⁹ ꝑ iuſticiã ⁊ iudiciũ. q꞉ ꝑmũ malũ ita
reqͥrit. ideo. q꞉ ꝑm⁹ angelus malus fecit
malũ voluntariũ ⁊ oẽs ꝯſentiẽtes ei. ideo
reqͥrit ordo iuſticie: ꝙ ei def ſcđm malũ et
ſuis angelis. ſ. malũ inuolũtariũ: qđ ē pe
na ⁊ punitio. Et iõ ſicut hõ ꝑdidit ſuũ lo
De expl' ſiõe dia/ boli a ſu o loco — cum in q̄ poſit⁹ fuerat: ⁊ expulſus fuit et
poſit⁹ in alio loco tanq̄ in carcere. ſ. i iſto
loco in q̄ nũc eſt. ita ſil'r ꝑm⁹ angelus ma
lus cũ ſuis angelis ꝑdidit ſuũ locũ i quo
creat⁹ fuerat. et fuit expulſus ꝯtra ſuam
voluntatẽ: et poſit⁹ fuit in alio loco tanq̄
in carcere. Et iõ expulſus fuit a ſũmo ce/
lo: et poſit⁹ eſt in regiõe elemẽtoꝝ. Et q̄ſi
ꝓportionabiliter. ſicut hõ q̄ eſt terra: ex/
pulſus eſt de altiſſimo loco terreno ⁊ no/
biliſſimo: ad locũ habitabilẽ terrenũ infi
mũ: et ventis ⁊ pluuijs et nubibus ſubie
ctũ. ita ipſe prim⁹ angelus cũ oĩb; angelis
ſuis q̄ eſt tot⁹ ſpũalis: expulſus ē de loco
celeſti altiſſimo: ad locũ infimũ: terrenũ ⁊
aereũ: in q̄ eſt obſcuritas ⁊ caligo: vbi fit
grãdinis generatio ⁊ tẽpeſtatis. Et ſicut
iſte loc⁹ eſt ꝓportionatus hoi ꝓ ſuo ſtatu
Loc⁹ di aboli — corrupto ad punitionẽ. ita ille ꝯuenit an
gelo corrupto ꝓ carcere: et h̄ ꝓ pena ⁊ car
cere tꝑali q̄ habet finẽ: ſed ꝓ pena ⁊ carce
re eternis. debet ei loc⁹ infim⁹ in centro
terre. ⁊ in medio terre parat⁹ eſt ei loc⁹ cũ
angelis ſuis infimis cũ igne eterno: i quo
eternaliter puniat et cõburat: q̄uis non
habeat corp⁹. q꞉ hoc fit ꝑ ordinẽ iuſticie
oĩpotẽtis dei. q̄ põt facere et ſcit ꝓpor/
tionare penas ſm quantitatẽ maloꝝ ad
honorẽ ſue iuſticie. Vñ q꞉ ꝑm⁹ angelus
malus ſi ſtetiſſet et meruiſſet: fuiſſet ꝑmia
tus et coronat⁹. q꞉ in eternũ locũ habita/
tionis in q̄ creat⁹ fuerat ꝑ modũ ꝑmij ob
tinuiſſet. ⁊ vlteri⁹ ꝑmiat⁹ ⁊ coronat⁹ fuiſ
ſet gl'ia eterna. ⁊ poſt deũ ꝑmã dignitatẽ
et ſedẽ obtinuiſſet. et ideo q꞉ ꝑ ꝯtrariũ fe/
cit et peccauit: et demeruit et ſeip̄m fecit
malũ: et tantũ quantũ bon⁹ erat. et ex h̄
cecidit et deuiauit ab ordine nature. et ꝑ
ꝯſequens cecidit in ordinẽ iuſticie ⁊ iudi
cij: et debuit oĩa hr̄e ꝑ ꝯtrariũ. Et iõ pri/
mo debuit ꝑdere dignitatẽ loci: ⁊ poni in

carcerib; tanq̄ culpabil' et reus et iudicã
dus. deinde ꝓ loco gl'ie eterne quã meru/
iſſet in penã eternã. Et q̄uis iã ſit ꝯdẽna
tus ad eternã penã ꝑ dei iudiciũ: dũ fuit
expulſus de celo: eo ꝙ ē obſtinat⁹ i malo:
et nll'o mõ p̄t eſſe bon⁹. attñ executio ſen
tentie nõdũ facta eſt: ſed expectat vſq; ad
vltimũ diẽ iudicij. Si eni executio iam a
ꝑncipio facta fuiſſet. iã nõ ꝑmos paren/
tes tentaſſet: nec potuiſſet eos inſtigare ꝯ
deũ. Et q꞉ loc⁹ in q̄ ſunt carceres: ⁊ loc⁹ i
q̄ fit executio iuſticie ⁊ punitiõis nõ ſunt
idẽ. iõ nũc ipſe ꝑm⁹ angelus cũ ſuis ange — Aer cali gioſus ē carcer di aboli
lis habitant in iſto aere caliginoſo tanq̄
in carcerib; in quo non puniunt nec pati
unt penã ꝑ iuſticiã eis inflictã: niſi q꞉ ſũt
in carcerib;: ſed alius locus eſt ſibi para/
tus in q̄ fiat vltima executio iuſticie diffi
nitiue: in q̄ ſentiant ipſe et angeli ei⁹ eter/
nã penã ⁊ punitionem: tam ꝓ ꝑma culpa
quã ꝑpetrauerũt: q̄ꝫ ꝓ oĩb; alijs q̄ poſt
fecerũt. Et iſte locus vocat infernus: qui
a deo parat⁹ eſt ꝑmo angelo malo tanq̄
capiti. ⁊ angelis eius tanq̄ ſuis mẽbris:
et oĩb; ꝯſentientib; et adherentib;: qui
faciunt vnum corpus cuꝫ eo. Et ſimilis
ꝓceſſus debet fieri circa hoiem. ⁊ iõ ꝑmo
poſitus eſt homo in iſto loco in quo nũc — Nõs ē nob car cer.
eſt tanq̄ in carcere. et vltimo apparebit i
iudicio publico ⁊ corã iudice. et talis qua
lis fuerit repertus iudicabit ſentẽtia diffi/
nitiua. ⁊ hoc in vno ⁊ eodẽ iudicio publi
co cũ ꝑmo angelo ⁊ cũ alijs angel' mal'. i
q̄ iudicio pena ſua incipiet ſine fine dura/
tura. Et q꞉ nõ eſt niſi vn⁹ iudex: q̄ in vno
⁊ eodẽ iudicio inſimul in vna die et eadẽ
hora oĩbus videntib; oĩa finaliter iudi
cabit. q꞉ hoc ꝑtinet ad magnitudinẽ tan/
ti iudicis. q꞉ omnia poteſt et ſcit: et nihil
ignorat. ideo nõ debet tenere niſi vnã pu
blicam curiã et vnum publicũ iudiciũ ꝑ
ſemꝑ. Licet autẽ angelus malus nõ pa/
tiatur penam ꝑ iuſticiam ſibi datam de p̄
ſenti. attamen ꝑ ſeipſum patit intra ſe. q꞉
eſt inquietus et inordinatus in cogitatio
onibus ſuis ⁊ in deſiderijs ſuis: ⁊ in tota
ſua voluntate. et ideo nõ eſt in eo niſi hor
ror et caligo et ꝑturbatio. Quare ſequit
ꝙ in ſeip̄o nullã poteſt habere quietem. et
maxime etiam patitur penam. quia vul-

cõplere maxime ⁊ totis viribus ſuis ne/
quiſſimã volũtatem ſuã: et nõ poteſt: qđ
eſt ſibi magna triſticia. ſed aliquãdo gau
det: delectatur ⁊ quieſcit quãdo poteſt fa
cere malũ iuxta ſuam voluntatẽ. nec ali/
ter põt gaudere. ⁊ quãto facit maius ma/
lum: tanto magis gaudet. et quãdo fit a/
liquod bonũ: triſtat͛. et de maiori bono
magis triſtat͛. Sed iſtam penam nõ fecit
deus: ſed ipſemet ſibiipſi. Et ſic declaratũ
eſt primi angeli duplex malũ. ſcʒ tam vo/
luntarium q̃ȝ inuoluntarium.

Qualiter hoĩes incorporant͛ ⁊ vniunt͛
cũ p̈mo angelo malo: ⁊ fiũt mẽbra eius.

Titulus. cclvi.

Ti. pce/
denti

Quoniã iã de/
claratũ eſt q̄ nõ ſunt niſi due
p̈me volũtates. ⁊ vtraq̄ʒ eſt p̈/
ma volũtas. ⁊ p̄ ɔñs ſunt diuiſe ⁊ ſepare

Due ſt voluntates cões

Una eſt volũtas dei bona. q̃ etiã eſt com
munis volũtas. q2 eſt cauſa oĩm bonoꝝ.
Alia eſt volũtas p̈mi angeli mali: que eſt
etiã voluntas cõmunis. q2 eſt cauſa oĩm
maloꝝ. Et ideo q2 oĩs p̈ma volũtas in/
q̃ntũ p̈ma nulli ſubĳcit͛: ſed facit in ſeipã
ſuum regnũ et imperiũ: ⁊ ſuũ dominiũ:
et ſuas leges. ideo nõ ſunt niſi duo regna

Duo ſt regna.

ſcʒ regnũ dei oĩpotẽtis. ⁊ angeli mali ⁊
oĩes alie voluntates. vel ſunt de regno
dei. vel de regno mali angeli. Et iõ q2 ipſe
p̈mus angelus hʒ ſuã ppriã voluntatem
tanq̃ȝ de⁹: quod ſoli deo cõuenit. ideo ap
petit et vult ſibi dari oĩa illa q̃ debẽtur
deo. ſ. honorẽ et adorationẽ. ideo vult ho
norari et coli et adorari tanq̃ȝ deus. et in
iſta ſupbia eſt obſtinatus ⁊ excecatus Et
ideo quantũ poteſt facit omnia illa p̄ que
poteſt coli et adorari tanq̃ȝ deus. ⁊ q̃ntuʒ
poteſt deſtruit honorẽ et gloriã et cultu/
ram dei. ⁊ ideo ſtudet facere mirabilia p̄
omnẽ modũ. Et quia ipſe vult quantum
poteſt dominari et augere ſuum regnum
et ſuũ dominiũ: et vult deſtruere regnuʒ
dei. ideo q2 vidit hoĩem eſſe creatũ ppter
regnũ dei: vt aſcẽderet ad locũ queʒ ipſe
pdiderat: ſtatim habuit inuidiam contra
hominẽ: et voluit turbare toto conamĩe:
ne homo aſcẽderet ad locum vnde ipſe de
ſcenderat: et hoc ad deſtruenduʒ regnum
dei et gloriã eius. et etiaʒ ppter inuidiam
quã habuit ɔtra hoĩes. ⁊ etiã vt traheret
hoĩes ad ſuũ dñium: et ad ſuũ regnuʒ:
vt ipſe dñaret͛ homini ſicut dñabat͛ ange/
lis ſuis. Et iõ toto conamine ſtuduit ad

Quõ diabol⁹ ſbĳcit ſibi hoĩem

ſubuertẽdũ hoĩem ⁊ ſepandũ ipm a ſocie
tate dei: et ad ſubiugandũ eũ ſibi et totaʒ
ſuã poſterioritatẽ. q2 hoc nõ poterat fieri
niſi hõ ſeparet͛ a deo p̄ inobedientiã: ⁊ p̄ p
priã voluntatẽ q̃ ɔtrariat͛ deo: et ſepat͛ to
taliter a deo. iõ q̃ȝtũ potuit fecit: vt hõ ſe
pararet͛ ab eo habẽdo ppriã voluntatẽ. ⁊
ſic poſtea reciperet hoĩem: et dñaret͛ ſue vo
luntati: ⁊ ipm captiuaret. q2 oĩs volũtas
hoĩs q̃ nõ eſt ſubiecta deo: nec obediens
deo: potuit ponere ſeipam ſub angelo ma
lo. Et iſto mõ captiuauit hoĩem ſubtilit͛
et cauteloſe p̈mo mulierẽ. deinde viruʒ p̄
mulierẽ: ⁊ p̄ iſtos oẽs filios eoꝝ. Et ſic p̄
accidens acq̃ſiuit dñium ſupra naturam
humanã: et fecit hoĩes ſeruire ſue volũta
ti. ¶ Sed tñ aliter angeli mali ſũt ſub do

Alit͛ ſbĳcit͛ hõ ſup̄mo diabolo alit͛ iferiores demones.

minio et regno et ſeruitute p̈mi angeli: et
ſunt mẽbra ei⁹. et aliter hoĩes. quia inter
ipſos malos angelos ſolus p̈mus habet
ppriã voluntatẽ: et oẽs alĳ ſequunt͛ vna/
nimiter: vno corde: vno ɔſenſu ei⁹ volun
tatem. et nullus habet ppriã voluntatẽ ſe
paratã a voluntate p̈mi angeli. q2 a prin/
cipio oĩes elegerũt ſuã ppriã voluntatẽ.
ideo ſunt vniti cũ ſua ppria volũtate inſe
parabiliter. et iõ oẽs faciũt vnũ regnuʒ ⁊
nõ duo regna: et laborãt p̄ honore primi
angeli mali. Et iõ int͛ eos nõ ẽ diſcordia:

Int͛ demões ñ ẽ pugna

nec lis: nec pugna. q2 oẽs tendũt ad vnũ
regnũ ⁊ ad vnã voluntatẽ ɔcordit͛: ſcien/
ter et volũtarie. Et iõ p̈mus angelus vtit͛
oĩbꝫ angelis malis ſicut vult. ⁊ oẽs obe/
diũt ei ad ſuã voluntatẽ ſciẽter et volũta/
rie. ⁊ ideo ſunt veriſſime mẽbra ei⁹. ſicut
mẽbra corpis ſunt mẽbra hoĩs. ⁊ iõ dicũ
tur ſui angeli. q2 oẽs volũtarie dederũt ſe/
ipſos ei a p̈ncipio: qñ p̈mo ɔſenſerũt ſue
voluntati. Et ideo regnũ diaboli eſt for/
te et valde forte ppter iſtã indiuiſibilitatẽ
et vnionẽ inter eos. ¶ Sed hoĩes aliter

Pctõres quõ ſũt mẽbra diaboli.

ſunt mẽbra p̈mi angeli. vñ hõ hʒ ſuã pro
priam volũtatẽ de ſe. q2 p̈mo fuit ſub vo
luntate dei ⁊ vnit⁹ cũ ea. ſed poſtq̃ȝ hõ ſe/
parauit ſe a volũtate dei: ſtatim incipit hr̃e

ꝓpriā voluntatē ꝑ ſe ſepatā a dei volūta/
te. ſicut pͥm⁹ angelus habuit ꝓpriā volū/
tatē ⁊ fact⁹ fuit q̄ſi pͥm⁹ angel⁹ in ħ. Et ſic
hō ꝑ ſe incepit alteꝝ regnū: alteꝝ impiuꝫ
⁊ dn̄ium ſepatū a deo ī ſeipo ſine deo: ⁊ fe
cit ſe q̄ſi alteꝝ deū. Et ſic due voluntates
fuerūt ꝓprie ſepate a dei volūtate. ſ. volū/
tas pͥmi angeli et volūtas hoīs. ⁊ vtraqꝫ
ī nq̄ꝫtū fuit ꝓpria: ſtatim pugnauit cōtra
deū: ⁊ voluit auferre a deo coronā ⁊ pͥui/
legium ꝓprie volūtatis. qꝛ ei ſoli cōuenit
habere ꝓpriā voluntatem et nō creature.
Sed tn̄ volūtas pͥmi angeli mali nunq̄ꝫ
fuit vnita cū voluntate dei. imo pͥmo cū
ſeipā. qꝛ ſi ſemel fuiſſet vnita: in eternum
nō fuiſſet ſepata. ſed volūtas hoīs primo
fuit vnita cum volūtate dei: ſed poſtea ſe
parauit voluntatē ſuaꝫ a dei volūtate ad
īſtigatiōem angeli mali. ⁊ tūc ipā volū/
tas homīs fuit truncata et ſine capite: et
ſtetit ꝑ ſeipām: ⁊ dedit ingreſſum angelo
malo: ⁊ aperuit ſibi portam. Et qꝛ volun
tas primi angeli erat prior maior ⁊ potē/
tior. ideo ſtatim rapuit ⁊ captiuauit volū
tatem homīs ſub ſua volūtate: eo qꝛ inue
nit eam ſeparā a diuina volūtate. ⁊ etiam
qꝛ erat ei ſimilis. qꝛ erat ꝓpria volūtas ſi/
cut ⁊ mala ⁊ ꝯtra deū. Sed tn̄ ħ factum
eſt hoīe neſciēte ⁊ ignorante. qꝛ hō nō in/
tendebat eſſe ſub voluntate diaboli: nec
volebat: nec ꝓpter ħ erat deo inobediens
Et ſic ipē malus angelus habuit dn̄ium
ſupra voluntatē hoīs. ⁊ iō q̄ſi tyrānice et
q̄ſi violēter diabolus rapuit voluntateꝫ
hoīs. qꝛ hō nolebat ſibi ſubijci. īmo vole
bat magꝭ eſſe dn̄s ſuijpſi⁹. Sed qꝛ volū/
tas pͥmi hoīs fuit ſignata ſigno pͥmi ange
li. ſ. qꝛ fuit ꝓpria ⁊ inobediens deo. iō tā/
q̄ꝫ ſuā recepit eā. Et ſic hō ꝑtinuit ad re/
gnum primi angeli mali. qꝛ noluit eſſe de
regno dei. Et ſic hō fact⁹ eſt mēbrū eius
p̄ter intētiōem ſuā. Et ſic pͥm⁹ angel⁹ do
minat⁹ eſt homī tanq̄ꝫ aliene nature quā
appropriauit ſibi. ſed angelis dn̄atus eſt
tanq̄ꝫ illis q̄ ſunt de ſua ꝓpria natura. ſcꝫ
malis. ſicut arbor habet ramos ꝓprios ⁊
de ſua natura. ⁊ aliqn̄ recipit alios alteri⁹
nature ⁊ incorporanť ei. ¶ Licet autē hō
ſit ſub ptāte ⁊ dominio pͥmi angeli mali.
attamē habet ſemꝑ ꝓpriā voluntatē in ſe/

Diabo/l⁹ tyrāni ce rapu/it hoīeꝫ.

Illius dn̄e ex/empluꝫ

ipō: nec ꝓpter ħ deſtruiť ſua ꝓpria volun
tas. qꝛ nō pōt deſtrui illa proprietas: niſi
iterū vniať cū dei volūtate. imo ſemꝑ ſe/
quitur ſuam ꝓpriā voluntatē. qꝛ ꝑ ħ con/
cordat cū pͥmo angelo: ⁊ ligatur ⁊ vnitur
cum eo: et ꝯtrariať deo: ⁊ facit omīa ma/
la. īmo ipē malus angelus tenet et ligat ⁊
ſolidat hoīem magis: vt maneat in ſua ꝓ/
pria voluntate ⁊ iuuat. qꝛ tūc multiplicat
omīa mala ꝑ hoīem tanq̄ꝫ ꝑ membrū ſu/
um. et mala q̄ ꝑ ſe nō pōt facere: facit per
hoīem. Quia ꝓpria volūtas in homīe eſt
radix: vt homo faciat omnia mala: et per
quam ipſe angelus malus mouet hoīem
ſicut vult. Et qꝛ plures ſunt hoīes: ⁊ q̄li
bet habet ſuā ꝓpriā voluntatē: que nō eſt
eadem inter om̄es hoīes. iō inter hoīes ē
lis et diſcordia ⁊ pugna. qꝛ nō habēt vnā
voluntatē cōem: ſed q̄libet habet ſuaꝫ vo
luntatē. niſi qꝛ aliqn̄ plures fiūt q̄ſi vna
voluntas ⁊ vna ꝑſona in malo. Et iō nō
eſt ſil'e de hoīb⁹ ⁊ de malis angelis. qꝛ nul
lus habet ꝓpriā voluntatē ſeparā a volū/
tate pͥmi angeli mali. et iō nō eſt pugna
inter eos: vt dictū eſt. Et iſto mō malus
angelus exercet oīa mala inter hoīes. qꝛ
q̄libet habꝫ ſuā ꝓpriā voluntatē. q̄a oēs
hoīes q̄ hn̄t ꝓpriā volūtatē extra deū: ſūt
ſub ptāte ei⁹: ⁊ ipē vtiť eis tanq̄ꝫ mēbris
ei⁹. Et qꝛ ipē nō gaudet niſi in malꝭ iō cō/
mouet hoīem ꝯtra hoīem: ⁊ gentē contra
gentē: et regnū ꝯtra regnū. ⁊ facit p̄lia fie
ri. et ꝑ hoīes cōplet ſuā voluntatē: facien
do oīa mala ꝑ eos ⁊ inter eos. ⁊ hoc facit
ſuadendo ⁊ ſuggerendo et ꝯſulendo: ten
tando et mouēdo ⁊ inflando ipōs: ⁊ inflā
mando ipās volūtates hoīm ſibi ſubie/
ctoꝝ ſecrete ⁊ occulte: ⁊ inuiſibiliter ⁊ in/
ꝑceptibiliter: ⁊ inueniendo infinitos mo
dos faciēdi mala: et docēdo illos ſecrete.
¶ Et ſic ptꝫ q̄ pͥm⁹ angel⁹ vtiť angelꝭ ſu/
is tanq̄ꝫ mēbris ꝓprijs ⁊ naturalib⁹. ⁊ eſt
vnū corp⁹ cū eis. ſed vtiť ipē cū oīb⁹ ange
lis ſuis ipis hominib⁹ ꝓprie tanq̄ꝫ iumē/
tis ſuis ⁊ eq̄s. qꝛ eq̄tat ſuꝑ volūtates ho/
minū. Quia ſic iumēta ⁊ eq̄ ignorant do/
miniū q̄ eq̄tat. ita hoīes ignorāt mala et
malos angelos q̄s portāt: ⁊ q̄ dn̄anť eis
⁊ vtūť eis ſic volūt: q̄ꝫ diu ſequūť ſuas ꝓ/
prias volūtates. Ecce igiť q̄liter lugere ⁊

Inpec catorꝫ ꝯtinua lis ⁊ ū/ ter ōmo nes

Cōd'ri.

Diabo/l⁹ cōplet ſuā volū tatem ꝑ homīes malos.

Notabi le mag/ num.

dolere debet hõ. qꝛ nõ ſolũ ẽ lapſus ⁊ coꝛ
ruptus ⁊ ꝑdidit tãta bona. imo etiã eſt fa
ctus ſeru⁹ et captiu⁹ ⁊ iumẽtũ mali ange
li crudeliſſimi: cui⁹ malicia explicari ñ po
teſt et alioꝝ angeloꝝ ſuoꝝ. et ſic nõ ſolũ ẽ
captiuus. imo captiu⁹ captiuoꝝ.

De multiplici carcere ⁊ captiuitate ho
minis. Titulus. ccxlvij.

Multi autẽ ſunt

carceres homis et captiuitates.
Un⁹ carcer ẽ coꝛpalis. et hic ẽ lo
cus in q̃ poſit⁹ eſt nũc. Ali⁹ carcer ẽ ſpũa
lis: in q̃ eſt ꝓpꝛia volũtas hoĩs incarcera
ta ignoꝛãter. ⁊ iſte carcer ẽ ꝓpꝛia volũtas
mali angeli. q̃ q̃dẽ voluntas ẽ carcer vni/
uerſal' et general' oĩm volũtatũ malaꝝ: et
oĩm ꝓpꝛiaꝝ volũtatũ creaturaꝝ. Unñ ipſe
malus angelus ꝑmo fecit iſtũ carcerẽ: ĩ q̃
ipſemet ẽ incarcerat⁹ volũtarie. deĩde ſub
iſto carcere ſunt oẽs mali angeli: ⁊ oĩes *Spũal' carcer pctõꝛis.*
hoĩes hñtes ꝓpꝛias volũtates. Sꝫ ali⁹ ẽ
carcer ꝓpꝛi⁹ ⁊ ſpũal' ipſi⁹ hoĩs. ſ. ſuamet
ꝓpꝛia volũtas. qꝛ illa ꝓpꝛietas q̃ ẽ in vo/
lũtate hoĩs: ẽ carcer ⁊ cathena ligans: cõ/
ſtringẽs: cõpeditãs: incarcerãs volũtatẽ
hoĩs ſub volũtate ꝑmi angeli mali. Et ſic
hõ ẽ captiuat⁹: incathenat⁹: vinculat⁹ et
cõpeditat⁹ ĩ ſeipo ſub ꝓpꝛia volũtate. ⁊ ꝑ
h̃ incarcerat⁹ maxĩo carcere ſpũali ipſi⁹
angeli. et h̃ ẽ pond⁹ ĩpoꝛtabile et iugũ fer
reũ qđ hõ fecit ſibimet. qꝛ nulla maioꝛ ca
ptiuitas q̃ꝫ captiuitas ꝓpꝛie volũtatꝭ: q̃ ẽ
inſatiabil': et ſic nunq̃ꝫ põt impleri. qꝛ ten
dit ad infinita deſideria. eo qꝛ ſeꝑata ẽ ab
vnitate dei. et ꝑ ipꝫ diuidiť in tot ptes q̃t
deſideria habet: et ſemꝑ euenit ſibi malũ.
qꝛ ſi aliq̃ñ hꝫ qđ vult et gaudet: tũc eſt in
culpa. qꝛ gaudet ↄtra deũ: et vult ↄtra de
um. qꝛ oĩe velle et deſideriũ qđ ꝓuenit
ex ꝓpꝛia voluntate malũ ẽ et ↄtra deũ. qꝛ
ꝓpꝛia volũtas ſemꝑ eſt ↄtra deũ. Si aũt
nõ habet qđ vult: tũc eſt in pena ⁊ triſti/
cia. Et ſic q̃cũq̃ꝫ ſe vertat ꝓpꝛia volũtas:
ſemꝑ habet vel malũ culpe vel maluꝫ pe/
ne. Sicut aũt ꝑma voluntas mala ꝑmi
angeli mali eſt carcer ſpũalis oĩm malo/
rũ virtutũ et voluntatũ ꝓpꝛiarũ. ita volũ
tas dei eſt patria ſpũalis oĩm bonarũ vo
luntatũ et cõmuniũ. Et ſic ptꝫ q̃ eſſe in
ꝓpꝛia voluntate eſt eſſe ĩ carcere ⁊ ĩ capti/ *Eſſe ĩ ꝓpꝛia volũtate ẽ ẽẽ in carcere*
uitate: in cõpedibꝫ ferreis: ⁊ ẽẽ in ſuitute:
et eſſe incathenatũ et iumẽtũ ꝑmi angeli
mali: et hr̃e ſupꝛa ſe pond⁹ ⁊ on⁹ ĩpoꝛta/
bile et iugũ ferreũ: et hr̃e in ſe radicẽ oĩm
maloꝝ: Et ꝑ ↄñs eſſe extra ꝓpꝛiã volun/
tatẽ: et eſſe ſub voluntate dei: et eſſe in pa
tria: in vera libertate et eſſe liberatũ et re/
demptũ a vera captiuitate et ptãte pꝛimi
angeli mali a ſuo carcere obſcuriſſimo: et
a cõpedibꝫ ferreis: a cathena ferrea: a põ/
dere impoꝛtabili: et ab oĩ ſeruitute mali/
gna: et ab oĩ triſticia: et ab omĩ malo: ⁊ a
ſententia et ira dei: et a radice oĩm malo/
rũ. Et ſic ꝓpꝛietas in voluntate eſt ẽẽ ma
lum. et cõmunitas in volũtate eſt eſſe bo/
num. ¶ Ecce igiť ex p̃dictis colligiť: qua/
liter nõ ſint niſi due ꝑme et ꝑncipales vo
luntates. ſcꝫ dei q̃ eſt bona. et ꝑmi angeli
mali q̃ eſt mala: q̃ nunq̃ꝫ fuerũt cõiuncte
ſimul. Sed ſꝑ voluntas ꝑmi angeli ẽ ſub
ptãte dei. Et oẽs alie volũtates ↄiũguntˀ
ſeu incoꝛpoꝛantˀ cũ duabꝫ iſtis. et ſequũtˀ
iſtas duas vel vnã vel aliã. nec ẽ dare me/
dium. Patet etiã q̃liter ꝑm⁹ angelus ma/
lus dñatˀ hoĩbꝫ: et hoĩes ſint captiui ei⁹:
et incoꝛpoꝛantˀ cum eo. Et ſic declarata ⁊
manifeſtata ſunt mala tã humane nature
q̃ꝫ angelice: et oꝛigines et radices maloꝝ.
Si autẽ volum⁹ magis in pticulari p̃di
cta videre: legam⁹ librũ ſcripture in quo
oĩa q̃ in iſto libro dicuntˀ et ꝓbantˀ. ⁊ dicũ
tur ꝑ modũ ꝓbationis. cõtinentˀ ꝑ modũ
auctoꝛitatꝭ. cui libꝛo ſcripture ſacre ſum/
me credere debemus: vt iam ꝓbatum eſt.
Et ſic tam ꝑ librum ſcripture q̃ꝫ ꝑ libꝛuꝫ
creaturaꝝ homo poteſt eſſe ſecur⁹ de ve/
ritate. qꝛ vn⁹ iuuat aliũ ⁊ foꝛtificat. Mul
te aũt q̃ſtiones ſunt q̃s hõ debet q̃rere: ſꝫ
ſufficit q͛ cognoſcat illud qđ ẽ in facto et
qđ factũ ẽ. et q̃rat remediũ in mal' ſuis: et
q͛ credat q͛ de⁹ oĩa bñ fecit: et nihil mali
imputet ei: ſed totũ hoĩ. qꝛ ita de⁹ oĩa fe/
cit ſicut fieri ↄueniebat. qꝛ ſũme potẽs ẽ:
et ſumme bonus et ſumme ſapiens.

Q, malũ et coꝛruptio liberi arbitrij: et
carnis ſeu coꝛꝑis ↄtrario oꝛdine ſe habẽt
in ꝑmis parẽtibꝫ toti⁹ hũane nature: ⁊ in
his qui naſcuntur ab eis.

Titulus. ccxlviij.